

Opetus- ja kulttuuriministeriö

OKM/81/040/2012

Lausunto varhaiskasvatusta koskevan lainsäädännön uudistamistyöryhmän esityksistä

Kokonaisuutena lakiesitys on hyvä ja perusteellinen; esityksessä arvioidaan ja ohjataan asioita johdonmukaisesti lapsen edun näkökulmasta. Käytännön työhön esitetyt muutokset eivät välttämättä paljon vaikuta, koska suuri osa nyt lakiehdotukseen kirjatuista asioista noudattaa jo nykyisin käytäntönä olevia hyviä laadukkaan varhaiskasvatustalouden periaatteita.

Tuen kolmiportaisen mallin ulottaminen varhaiskasvatukseen ja käsitteiden yhtenäistäminen esi- ja perusopetuksen kanssa on lakikokonaisuudessa hyvä asia. Käsitteistön ja käytäntöjen yhtenäistäminen esi- ja perusopetuksen kanssa tehostaa myönteisellä tavalla myös lapsen edun mukaisen tiedonsiirron toteutumista.

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden laatiminen ja sen myötä tuleva tarkempi normiohjaus tuottaa varhaiskasvatukseen tasa-arvoa koko maata ajatellen. Samaan tavoitteeseen ohjaa ilmeisesti Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen suorittama arviointi, jota varhaiskasvatustalouksissa odotetaan suurella mielenkiinnolla.

Tilastoinnin kehittämiseen on tarpeen jatkossa panostaa; laadukas tilastointi mahdollistaa kehitystrendien seuraamista, ja tilastojen käyttöä aiempaa paremmin varhaiskasvatustalouksien suunnittelun apuvälineenä.

Työryhmän kannanotto siitä, että asiantuntijavirastona toimisi tulevaisuudessa Opetushallitus, on hyvä. Myös varhaiskasvatustalouden arvioinnin sisältyminen esitykseen on myönteinen ja tärkeä asia.

Seuraavassa kohdennettuja kommentteja lakiesityksen eräisiin kohtiin:

2 luku 4 §

Mahdollisimman lyhyet välimatkat on suhteellinen käsite. Maaseutualueella perheet ovat tottuneet kulkemaan pitempiä matkoja kuin kaupunkialueella. Kohtuullisen matkan pituus vaihtelee perheiden kesken. Palvelun järjestäjän näkökulmasta asia on hankala.

Jos kunnassa on vain muutama äidinkieleltään ruotsinkielinen lapsi, kuten Kuopiossa, varhaiskasvatusta tulisi järjestää ruotsin kielellä. Miten turvataan lapselle ryhmään kuulumisen ja sosiaaliset kontaktit? Varhaiskasvatustalouden osittainen järjestäminen toisella kielellä voi tällöin olla tarkoituksenmukaisempaa. Muodostuvan ryhmän minimikoko voisi olla hyvä määritellä.

3 luku 18 §

Lapsen huoltajan kuuleminen erityisen tuen päätöksen tekemisessä ei vastaa käytäntöämme. Ajattelemme kasvatuskumppanuuden hengessä, että päätökset tehdään yhdessä vanhempien kanssa, kuulemisen, kunnioittamisen, luottamuksen ja dialogin periaattein. Pelkkä kuuleminen on liian vähän. Osallisuus edellyttää yhteistä tekemistä.

6 luku 34 §

Tilapäinen poikkeaminen kelpoisuusvaatimuksista enintään vuoden ajaksi on varhaiskasvatuksen laadun näkökulmasta oikea vaatimus, mutta asettaa kunnille suuria haasteita, kun kelpoisuuden omaavista lastentarhanopettajista ja sosionomeista on jo nyt pula. Asian ratkaisemiseksi tarvitaan valtakunnan tason koulutuspoliittisia päätöksiä eli huomattavasti lisää aloituspaikkoja alan koulutukseen.

7 luku 35 §

Neljänsien työntekijöiden poistaminen ryhmistä tuottaa kustannuksia kunnille, kun tiloja pitää varata nykyistä enemmän. Lasten kannalta ryhmäkokojen pienentäminen on hyvä toimenpide ja lisää hyvinvointia.

7 luku 36 §

Mitoituksesta poikkeamisen rajaaminen hyvin tiukasti edellyttää toimivan ja laajan varahenkilöjärjestelmän ylläpitämistä kunnissa, mikä lisää palvelun järjestämiskustannuksia.

5 luku 26§

Varhaiskasvatuksen arviointia koskevan säännöksen sisältyminen esitykseen on erittäin hyvä asia.

Valmistelijat:

varhaiskasvatusjohtaja Pekka Lindell,
varhaiskasvatuspalveluiden palvelupäällikkö Tuula Nuotio
varhaiskasvatuspalveluiden palvelupäällikkö Jaana Lappalainen

Pekka Vähäkangas
palvelualuejohtaja